

MR. L.J. PIETERS
1921-2008**DOOR WIL HEEZEN EN PAUL VAN DE LAAR ***

Ludovicus Joannes Pieters Lzn. was de oudste zoon van één van de directeur-eigenaren van het in 1856 gestarte havenbedrijf (agenturen-, cargadoorsbedrijf en rederij) Hudig & Pieters. Hij bezocht het Rotterdamse Erasmiaans Gymnasium en ging in 1939 rechten studeren in Leiden. Nadat de bezetter in 1941 de Leidse Universiteit had gesloten, vervolgde Pieters zijn rechtenstudie in Groningen en rondde die in 1942 af. Hij keerde terug naar Rotterdam en werkte tot 1945 bij het advocatenkantoor Blom en Hijmans van den Bergh. Na afloop van de oorlog voelde Pieters niets voor een carrière in de advocatuur. Hij besloot te promoveren op een volkenrechtelijk onderwerp, als voorbereiding op een diplomatieke carrière. Een loopbaan binnen het familiebedrijf trok hem niet aan. Hij hield zich daar overigens ook niet mee bezig te houden, omdat zijn vader had besloten dat zijn broer Ian in de zaak zou komen. Pieters zat midden in zijn voorbereiding voor de diplomatieke en consulaire examens toen zijn broer aankondigde dat hij liever kunstenaar dan firmant werd. Voor Pieters' vader was het toen vrij snel een uitgemaakte zaak dat Ludo de plaats van zijn broer in zou nemen. Zo kwam hij in 1946 toch in het

familiebedrijf. In datzelfde jaar promoveerde hij in Leiden op *Internationale Sancties 1914-1946* en trouwde met Berthe Bakhuizen van den Brink. Het paar trok in bij Pieters' ouders in Rotterdam en verhuisde in 1950 met twee dochters naar Rhooen, waar nog een dochter en twee zonen werden geboren. In 1970 werd het bedrijf Hudig & Pieters verkocht, waarna Pieters enige tijd voor Internatio-Müller werkte. In 1971 werd hij benoemd tot voorzitter van de Scheepvaart Vereeniging Zuid (SVZ), een functie die hij tot 1981 zou bekleden. Zijn collega's in de haven noemden hem 'rooie Pieters' in verband met zijn lidmaatschap van de PvdA, voor welke partij hij ook in de Rijnmondraad zat. Zijn jaren als voorzitter van de SVZ beschouwde Pieters als tropenjaren vanwege de grote conflicten in de haven. De grote staking van 1979 greep hem zeer aan, zo liet hij in *Vrij Nederland* optekenen. Ik was toen furieus op die jongen [Paul] Rosemüller. Die heeft de mensen met wie wij toen onderhandelden gewoon afgebrand. Dat waren volkomen integere vakbondsleiders. Een van hen is er echt onderdoor gegaan. Depressief geworden, nooit meer teruggekomen ook. Onderuitgehaald door die blaag van een Rose-

müller. Ik heb het hem nooit vergeven.’ Sinds het gymnasium schreef Pieters gedichten en na de oorlog publiceerde hij zelfs twee bundels (*Randgebergte*, 1946 en *Neerslag*, 1947). Dankzij Gerrit Komrij is Pieters als dichter niet vergeten. Komrij heeft in zijn recente standaardwerk, *Nederlandse poëzie*, Pieters’ gedicht *Polycrates* opgenomen. Naast essays publiceerde Pieters ook literaire kritieken. Gedurende zijn zakelijke loopbaan schreef hij vooral voor zichzelf, om op de been te blijven en aan de zakenstress te ontsnappen. Pas na zijn pensionering debuteerde Pieters met groter werk. In 1994 publiceerde hij de verhalenbundel *Het Baltische eskader* en een jaar later zijn roman *De Argonauten*. In 1996 verscheen zijn essaybundel *Vierspan*. Eén van de essays handelt over Venetië, de stad die ook een hoofdrol speelt in zijn tweede, ongepubliceerde roman *Serenissima*.

Pieters dankt zijn landelijke bekendheid niet aan zijn schrijverschap maar aan zijn vriendschap met Gerard Reve. Na de publicatie van *Brieven aan Ludo P.* in 1986 sprak menigeen over hem als ‘de mecenas van de schrijver Gerard Reve’. Dit brievenboek, waarin alleen Reve’s brieven zijn opgenomen, geeft een eenzijdig beeld van de relatie tussen beiden. Wie echter de brieven van Pieters heeft gelezen, weet dat Reve zeer veel voor Pieters heeft betekend, ook in perioden waarin de vriendschap minder hecht was. De *ups and downs* hadden altijd te maken met Reve’s onbegrip voor Pieters’ sociaal-democratische sympathieën. Vanaf begin jaren negentig namen de spanningen tussen beiden toe en kwam er een einde aan de vriendschap. In

2003 kwam er onverwachts een toenadering toen Reve’s partner Joop Schafthuizen Pieters vroeg of hij de brieven, die hij ooit aan Reve had geschreven, wilde terughebben. Het leidde tot een bezoek aan de zwaar zieke Reve. Pieters was duidelijk opgelucht dat de vriendschap weer was hersteld.

Als schrijver kreeg Pieters niet de erkenning die hij wel heeft gekregen voor zijn grote inzet voor de Rotterdamse cultuursector na de Tweede Wereldoorlog. Hij was sinds 1953 bestuurslid van de Rotterdamsche Kunstkring (vanaf 1955 tot aan de opheffing in 1970 voorzitter) en werd met ingang van 1961 bestuurslid van de Rotterdamse Kunststichting. Hij stimuleerde talentvolle Rotterdamse kunstenaars en maakte zich sterk om de Rotterdamse publieke ruimte uitsluitend te verrijken met artistieke werken van hoog niveau. Pieters was daarnaast de belangrijkste aanjager van het Lijnbaancentrum (1970-1984) dat nog altijd wordt gezien als een van de opmerkelijkste naoorlogse experimenten. Als bestuurslid en later voorzitter van de Erasmus Stichting steunde hij hartstochtelijk het moderne kunst aankoopbeleid van Museum Boijmans Van Beuningen. Het zijn maar enkele voorbeelden van Pieters’ toelozende inzet voor de Rotterdamse kunstwereld. Als voorzitter van de Rotterdamse Kunststichting (1976-1982) maakte hij mee dat de overheid niet alleen financier van de kunsten wilde zijn, maar zelf meer de regie in handen wilde nemen.

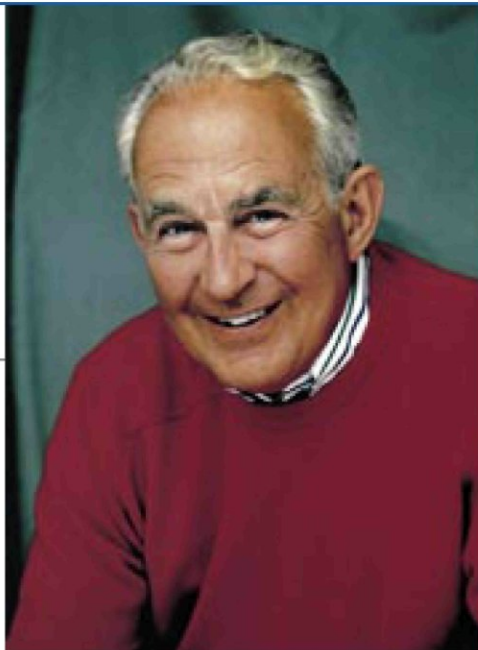
Pieters werd bij leven een havenbaron genoemd, maar de kunst was zijn grootste passie. In 1987 ontving hij voor zijn inspanningen op kunst- en cultuurgebied al de

Ludo Pieters wilde als talentvolle jongen de 'buitenlandse dienst' in maar werd geroepen om het Rotterdamse familiebedrijf te leiden. Zo werd hij een buitengewoon aimabele 'havenbaron' die van geven en nemen, geven en krijgen wist te maken. Daarnaast en daarna heeft hij met tomeloze inzet gewerkt aan de verbetering van het Rotterdamse cultuurklimaat. Dichters, schrijvers, beeldhouwers, maar ook Rotterdamse kunst- en cultuurinstellingen zijn deze unieke Rotterdammer zeer veel dank verschuldigd.

(foto uit familiebezit)

Zilveren Anjer. Niet alleen voor wat hij had gedaan voor de Rotterdamse cultuursector, maar ook voor zijn inzet voor het vervallen Kasteel van Rhoon en zijn betrokkenheid bij *Poetry International*. In 1991 werd hij juryvoorzitter van de P.C. Hooftprijs (tot 1996). Zijn voorzitterschap van Nederlands meest prestigieuze literaire prijs was ongetwijfeld een erkenning voor het door hem in 1991 gestarte Ludo Pieters Gastschrijversfonds, dat vervolgde dichters die in eigen land niet kunnen publiceren in staat stelt een jaar lang als gastschrijver aan een Nederlandse universiteit te werken.

Wie zijn bestuursfuncties en al zijn sociale, maatschappelijke en culturele activiteiten op een rij zet, vraagt zich af: hoe heeft iemand dit in één mensenleven klaargespeeld? Zijn voortreffelijk organisatietalent en niet te vergeten de buitengewone steun van zijn echtgenote maken dat het Pieters lukte. De drijfveer achter dit alles moeten we zoeken in zijn jeugd en in de opmerkelijke binding met zijn geboortestad. In rijkdom opgegroeid en alle kansen gehad en benut die een bevoor-

rechte, talentvolle jongen had, vond hij het zijn plicht om daarvoor iets terug te doen. Voor de samenleving en voor de stad waar zijn overgrootvader in 1856 het familiebedrijf was begonnen en fortuin maakte.

* Gebaseerd op manuscript van Wil Heezen en Paul van de Laar, *Uit liefde voor de goede zaak. Ludo Pieters (1921-2008) een kunstzinnige havenbaron* (te verschijnen 2009).